

ВЪПРОСНИК
ЗА ПИСМЕН КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО „СОЦИАЛНА МЕДИЦИНА И
ЗДРАВЕН МЕНИДЖМЪНТ“ ЗА ПРИЕМ В СПЕЦИАЛНОСТ „УПРАВЛЕНИЕ
НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ“, ОКС „БАКАЛАВЪР“ И ОКС „МАГИСТЪР“ ТРИ
СЕМЕСТЪРА

1. Социалната медицина като наука – определение и предмет, развитие на концепциите в социалната медицина, методи.
2. Здраве и болест – развитие на концепциите за здравето, определение и измерения на здравето. Социални фактори на индивидуалното здраве. Същност на социално-медицински подход. Социална история на заболяването.
3. Епидемиологични методи в социалната медицина. Определение и обхват на епидемиологията. Основни понятия. Измерване на честотата на заболяванията. Болестност, заболяемост, кумулативна заболяемост.
4. Сравняване на честотата на заболяванията. Същност на абсолютното и относителното сравняване и видове изчислявани показатели.
5. Обществено здраве – същност и определение. Измерване и оценка на общественото здраве – основни индикатори. Източници и видове данни за оценка на общественото здраве.
6. Детерминанти на общественото здраве. Социален модел на Далгрен и Уайтхед. Социални неравенства в здравето и модели за обяснение на социалните неравенства.
7. Заболяемостта като измерител на общественото здраве - значение, условия, източници и методи за изучаване на заболяемостта. Основни понятия при изучаване на заболяемостта. Международна класификация на болестите /МКБ/ - 10-та ревизия.
8. Демографски процеси и показатели. Демографски цикъл. Показатели за статика на населението. Подходи за оценка на възрастовата структура на населението. Медико-социални аспекти на застаряването на населението.
9. Медико-социални аспекти на раждаемостта - определение на основните понятия, скала за оценка. Показатели за възпроизводство на населението. Тенденции на раждаемостта в света и в България.
10. Медико-социални аспекти на общата смъртност - определение на основните понятия, скала за оценка, същност на стандартизираните показатели за смъртност. Тенденции на общата смъртност в света и в България.
11. Медико-социални проблеми на детската смъртност - определение на основните понятия, скала за оценка. Смъртност до 5-годишна възраст. Тенденции на детската смъртност и смъртността до 5-годишна възраст в света и в България.
12. Здравната система като социална система – определение, фундаментални цели и основни функции, еволюция на здравните системи.
13. Здравна служба - определение, характеристика и нива на здравната помощ. Фактори, функции и организационни принципи на здравната служба.
14. Здравна политика, здравна стратегия и здравен мениджмънт – определение на понятията, нива на здравна политика и здравни органи. Приоритети на здравната политика в развитите страни.
15. Обща характеристика на здравното законодателство в България - Същност, функции и принципи на здравното законодателство. Законодателна инициатива и видове нормативни актове.
16. Първична здравна помощ - концепцията на СЗО и опитът на развитите страни. Първичната здравна помощ в България.
17. Болнична помощ. Потребности от болнична помощ. Видове болнични заведения, структура и функции на болницата. Показатели за оценка на дейността на стационара.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА

1. Борисов В., Ц.Воденичаров, Реалности на здравната реформа, С, 2000 г.
2. Борисов В.,Зл.Глутникова, Ц.Воденичаров, Ново обществено здравеопазване , Акваграсрикс ООД, 1998
3. Воденичаров Ц., Попова, С., Социална медицина, Еко принт 2009
4. Грънчарова Г., С. Александрова-Янкуловска. Основи на социалната медицина. Шесто преработено и допълнено издание, ISBN 978-619-241-152-7, Издателски къща СТЕНО, Варна, 2021, 267 стр.
5. Грънчарова Г., С. Александрова-Янкуловска. Социална медицина. Пето преработено и допълнено издание, ISBN 978-954-756-167-0. Издателски център на МУ-Плевен, 2018, 326 стр.
6. Златанова Г., Т.Златанова, Първична извънболнична медицинска помощ – проблеми, приоритети, Дидактанконсулт, 2008

ТЕМИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА УСТНО СЪБЕСЕДВАНЕ С ИЗДЪРЖАЛИТЕ ПИСМЕНИЯ ИЗПИТ

1. Актуални проблеми и предизвикателства в българското здравеопазване.
2. Общественото здраве: предизвикателства пред здравната система.
3. Тенденции в здравните грижи през 21 век.
4. Здравните грижи като елемент на съвременното здравеопазване – предизвикателства.
5. Съвременни предизвикателства в управлението на здравните грижи.